

Protokół z III spotkania Zespołu ds. lasów o wiodącej funkcji społecznej wokół miasta Szczecin w dniu 14 października 2024 r.

Miejsce:

Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki, Szczecin.

Uczestnicy:

Członkowie Zespołu ds. lasów o wiodącej funkcji społecznej.

Przebieg spotkania:

1. Otwarcie spotkania:

Spotkanie rozpoczęło się o godz. 10:00. Facylitator powitał uczestników i przedstawił plan spotkania. Przewodniczący zespołu zaznaczył, że z uwagi na presję czasową konieczne jest szybkie sfinalizowanie rozmów, aby wypracować ostateczne propozycje dotyczące lasów społecznych. Przypomniano również o wytycznych Ministerstwa Klimatu i Środowiska, według których Zespół ma określić powierzchnię lasów, które będą pełniły funkcje społeczne, oraz ustalić zasady gospodarowania tymi terenami.

2. Przedstawienie przesłanych apeli, oświadczeń i wniosków

Facylitator poinformował uczestników spotkania o treści apeli, oświadczeń i wniosków przesłanych między poprzednim a odbywającym się spotkaniem zespołu.

Pan Piotr Grzywacz podkreślił w przesłanym apelu potrzebę wstrzymania wycinki w Puszczy Wkrzańskiej, szczególnie na terenach objętych ochroną Natura 2000. W swoim apelu zwrócił uwagę na niepokojące zjawiska, takie jak masowe wycinki drzew, które odbywają się nawet w okresie lęgowym ptaków, co negatywnie wpływa na miejscową faunę i florę. Szczególny nacisk położył na obszary od Bartoszewa do Jeziora Świdwie, które są istotne z punktu widzenia ochrony przyrodniczej i krajobrazowej.

Apel Piotra Grzywacza wywołał dyskusję wśród członków Zespołu, którzy zaznaczyli, że decyzje dotyczące wycinki podejmowane są w zgodzie z obowiązującymi przepisami prawa, a w niektórych przypadkach są konieczne dla utrzymania zdrowotności lasu. Zostało również podkreślone, że działania te są monitorowane, aby minimalizować ich wpływ na środowisko.

Następnie przewodniczący Zespołu poinformował o wpłynięciu dwóch oświadczeń o rezygnacji z prac w Zespole. Robert Jastrzębski oraz Tadeusz Stolarski, przedstawiciele organizacji społecznej (Koło łowieckie „Śmierdnica”), zrezygnowali z udziału, powołując się na brak jasności dotyczący przyszłych zasad prowadzenia polowań na terenach wyznaczonych, jako lasy społeczne. W oświadczeniach

zaznaczyli, że ich decyzja wynika z obaw o ograniczenie swobód obywatelskich, a także z wątpliwości co do transparentności procesu konsultacji.

W oświadczeniach wskazano, że podczas poprzednich spotkań nie uzyskano jednoznacznej odpowiedzi od przedstawiciela Ministerstwa Klimatu i Środowiska na temat tego, czy na terenach lasów społecznych będzie możliwość prowadzenia polowań.

Dyskusja na temat dostępności drewna opałowego

Piotr Cielecki, (Urząd Gminy Stare Czarnowo) poruszył temat zmniejszonej dostępności drewna opałowego dla mieszkańców gmin sąsiadujących z Puszcą Bukową. Wskazał, że lokalne społeczności, zwłaszcza rolnicy, odczuwają brak dostępu do drewna opałowego, co stanowi poważny problem, szczególnie w kontekście nadchodzącej zimy.

Jan Grzyś (Nadleśniczy Nadleśnictwa Gryfino) odpowiedział na to pytanie, prezentując dane na temat pozyskiwania drewna opałowego w ostatnich latach. W 2022 roku pozyskano 11 300 m³ drewna opałowego, co stanowiło około 10% całkowitego pozyskania drewna, natomiast w 2023 roku pozyskano 6 100 m³, co stanowiło 8%. J. Grzyś zaznaczył, że z powodu ograniczeń wprowadzonych na terenie Puszczy Bukowej w zakresie pozyskiwania drewna bukowego i innych liściastych – drzew powyżej 80 lat – dostępność drewna bukowego, które jest preferowane przez mieszkańców, została zmniejszona.

Witold Daniłkiewicz (Przedstawiciel organizacji społecznej Polski Związek Łowiecki, uczestniczący w zastępstwie, Koło Łowieckie „Dublet”), wyraził zaniepokojenie zmniejszoną dostępnością drewna opałowego. Zwrócił uwagę, że lokalni mieszkańcy muszą teraz pozyskiwać drewno z odległych leśnictw, co zwiększa koszty transportu i czyni zaopatrzenie w drewno bardziej skomplikowanym.

Paweł Herbut (Przedstawiciel organizacji społecznej Klub Przyrodników, uczestniczący w zastępstwie, Klub Kniejołaza) mówił na temat martwego drewna, podkreślając jego znaczenie dla ekosystemu Puszczy Bukowej. Martwe drewno pełni ważną funkcję w zachowaniu różnorodności biologicznej, stanowi siedlisko dla wielu gatunków i przyczynia się do ochrony siedlisk przyrodniczych. Herbut zaznaczył, że pozyskiwanie martwego drewna w Puszczy Bukowej powinno być ograniczone.

Jan Grzyś odpowiedział, że martwe drewno nie jest pozyskiwane w Puszczy Bukowej, chyba, że stwarza zagrożenie dla bezpieczeństwa.

Następnie facylitator przedstawił dalszy przebieg spotkania oraz zasady pracy z przesłanymi propozycjami. Następnie przeczytał treść 9 zgłoszeń od członków zespołu, które wpłynęły między spotkaniami zespołu, a których treść została udostępniona członkom Zespołu w zasobie Internetowym z wszystkimi materiałami dla członków Zespołu.

3. Dyskusja nad propozycjami wyznaczenia lasów społecznych

Podczas spotkania zostały zaprezentowane przesłane propozycje dla terenów zlokalizowanych w granicach administracyjnych Nadleśnictwa Gryfino, Nadleśnictwa Trzebież oraz Nadleśnictwa Kliniska.

Zaprezentowano propozycje lokalizacji lasów o wiodącej funkcji społecznej autorstwa Klubu Przyrodników, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie, Nadleśnictwa Gryfino oraz propozycje Związku Leśników Polski w RP, Organizacja Związkowa w Nadleśnictwie Gryfino.

Po przedstawieniu każdej z propozycji uczestnicy spotkania mieli możliwość zadawania pytań do osób prezentujących daną propozycję.

Dyskusja po prezentacji propozycji lasów społecznych na terenie Nadleśnictwa Gryfino

Po prezentacji propozycji wyznaczenia lasów o wiodącej funkcji społecznej na terenie Nadleśnictwa Gryfino, odbyła się duża dyskusja na temat przedstawionych propozycji.

Patrycja Iwastyszyn (Starostwo w Gryfinie) – zapytała o lasy prywatne, czy również będą lasami społecznymi i czy zostały one uwzględnione w prezentowanych propozycjach. Organizator udzielił informacji, że zespół zgodnie z wytycznymi MkiŚ pracuje aktualnie wyłącznie nad lasami zarządzanymi przez Lasy Państwowe i w prezentacjach nie zostały one aktualnie ujęte.

Piotr Waloch (Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie) – odpowiadając na pytania dotyczące propozycji przygotowanej przez RDOŚ zaznaczył, że w propozycjach ochrony Puszczy Bukowej uwzględniono zarówno obszary wymagające ochrony, jak i takie, które powinny być użytkowane gospodarczo.

Paweł Herbut (Przedstawiciel organizacji społecznej Klub Przyrodników, uczestniczący w zastępstwie, Klub Kniejołaza) – Zapytał, dlaczego w niektórych obszarach Puszczy Bukowej, które są przeznaczone do ochrony, przewiduje się nadal gospodarkę leśną wg propozycji RDOŚ.

Piotr Waloch (Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie) – Odpowiedział, że wprowadzone ograniczenia są wystarczające i zgodne z przyjętymi zasadami ochrony przyrody.

Paweł Guzikowski (Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Gorzowie Wlkp.) zaproponował, aby granice lasów społecznych w Puszczy Bukowej były oparte na wcześniejszych wytycznych, przyjętych przez Polskie Towarzystwo Leśne w 1981 roku. Wskazał, że te obszary były już wtedy uznane za cenne przyrodniczo i powinny zostać włączone do lasów społecznych.

Ryszard Siarkiewicz-Hoszowski (Nadleśniczy Nadleśnictwa Kliniska) – Przedstawił propozycję dotyczącą wyznaczenia lasów społecznych na terenie

Nadleśnictwa Kliniska. Wskazał, że obszar ten przylega do osiedli mieszkaniowych miasta Szczecina i obejmuje lasy w dolinie rzeki Płonia. Część lasów ma podobną charakterystykę do drzewostanów w Puszczy Bukowej, z dużym udziałem siedlisk bukowych. Zaznaczył, że część drzewostanów znajduje się w trakcie przebudowy z litej sosny na drzewostany o zróżnicowanej strukturze wiekowej i gatunkowej. Podkreślił, że nadleśnictwo proponuje zmodyfikowaną gospodarkę leśną, aby lepiej dostosować te obszary do funkcji społecznych.

Ryszard Siarkiewicz-Hoszowski (Nadleśniczy Nadleśnictwa Kliniska) – Odpowiedział, że propozycje Nadleśnictwa Kliniska uwzględniają wprowadzenie ograniczeń w gospodarce leśnej na obszarach o szczególnej wartości przyrodniczej oraz w miejscach intensywnie użytkowanych przez mieszkańców osiedli. Przykładem jest teren wokół osiedli Wielgowo, Zdunowo, czy Kasztanowe, gdzie dominują drzewostany sosnowe, które są szczególnie podatne na przewracanie się podczas silnych wiatrów. Zasugerował, że w tych miejscach prowadzenie zmodyfikowanej gospodarki leśnej pozwoli na utrzymanie stabilności ekosystemu, a jednocześnie zachowanie funkcji rekreacyjnej lasów.

Anna Chamratowicz (Urząd Miejski w Policach) zgłosiła propozycję wyłączenia pewnych działek z lasów społecznych, argumentując, że nie są one w zarządzie Lasów Państwowych i są przeznaczone na inne cele, np. budowę dróg publicznych, terenów mieszkaniowych czy cmentarzy.

Grzegorz Wojtkowiak (Nadleśniczy Nadleśnictwa Trzebież) – Przedstawił propozycje wyznaczenia lasów społecznych w obszarach przylegających do osiedli oraz terenów intensywnie użytkowanych rekreacyjnie, w tym lasów wzdłuż głównych szlaków turystycznych i rekreacyjnych. Podkreślił, że wnioski nadleśnictwa wynikają z rozmów z mieszkańcami, którzy często wyrażali potrzebę ochrony lasów w bezpośrednim sąsiedztwie ich domów, chcąc utrzymać ich dotychczasowy charakter. Przykładami były lasy wokół osiedli, wzdłuż ścieżek rowerowych oraz lasy w rejonach turystycznych o wysokiej wartości przyrodniczej.

Paweł Herbut (Przedstawiciel organizacji społecznej Klub Przyrodników, uczestniczący w zastępstwie, Klub Kniejołaza) – Przedstawił alternatywną propozycję rozszerzenia obszarów lasów społecznych, argumentując, że planowane wyłączenia powinny obejmować większy obszar bukowych lasów liściastych. Wskazał na konieczność ochrony tych terenów nie tylko z powodów przyrodniczych, ale także społecznych, ponieważ północne dzielnice Szczecina mają mniej buczyn niż południowe części miasta.

Grzegorz Wojtkowiak (Nadleśniczy Nadleśnictwa Trzebież) – Odpowiedział na propozycję Klubu Przyrodników, zaznaczając, że nadleśnictwo jest otwarte na dalsze rozmowy dotyczące rozszerzenia zakresu wyłączeń, ale zwrócił uwagę na trudności związane z gospodarką w drzewostanach sosnowych. Wskazał, że niektóre tereny, pomimo wielu lat pracy nad przebudową, nie są odpowiednie do wprowadzenia bardziej złożonych gatunkowo lasów z powodu ubogich gleb i niskiej wilgotności.

Tomasz Jabłoński (Instytut Badawczy Leśnictwa) – zauważył że warto przedstawić na mapie infrastrukturę turystyczną ponieważ będzie ona odwzorowywać potrzeby

turystyczne lokalnej społeczności w szczególności wzdłuż ścieżek rowerowych i wokół osiedli.

Paweł Herbut (Klub Przyrodników) – zgłosił potrzebę kanalizowania ruchu turystycznego w Puszczy Bukowej oraz zagrożenia wynikające z obecności motocykli i quadów w Puszczy.

W trakcie dyskusji wywiązała się wymiana zdań dotyczących informowania turystów o szlakach turystycznych na terenie Puszczy Bukowej – treść dyskusji jest dostępna w zapisie audio, nie jest włączona do protokołu.

Grzegorz Wojtkowiak (Nadleśniczy Nadleśnictwa Trzebież) – Wyjaśnił, że lasy wzdłuż ścieżek rowerowych będą poddane ograniczeniom w gospodarce leśnej, aby utrzymać ich walory krajobrazowe i rekreacyjne. Wskazał także, że nadleśnictwo jest świadome, że w przyszłości mogą pojawić się dodatkowe wyzwania związane z budową infrastruktury, takiej jak autostrady, które mogą oddzielić pewne tereny leśne od miasta.

Norbert Dowejko (Przedstawiciel przemysłu drzewnego) – zapytał nadleśniczego Nadleśnictwa Gryfino o możliwy wpływ wyłączeń na średnioroczny etat cięć. Zwrócił uwagę, że zmniejszenie pozyskiwania drewna może mieć poważne konsekwencje dla zakładów usług leśnych oraz przemysłu drzewnego, które są zależne od dostaw surowca.

Nadleśniczy Jan Grzyś (Nadleśnictwo Gryfino) – odpowiedział, że szczegóły dotyczące gospodarki leśnej w wyznaczonych lasach społecznych będą omawiane w późniejszym etapie spotkania.

Paweł Herbut (Przedstawiciel organizacji społecznej Klub Przyrodników, uczestniczący w zastępstwie, Klub Kniejołaza) – wyraził opinię, że Puszcza Bukowa powinna być w większym stopniu wyłączona z intensywnej gospodarki leśnej niż proponuje nadleśnictwo. Jego zdaniem, lasy te mają nie tylko wartość przyrodniczą, ale także kulturową i rekreacyjną, dlatego ich ochrona powinna być priorytetem. Wskazał, że dalsze prowadzenie gospodarki leśnej na niektórych terenach może zaszkodzić cennym ekosystemom.

Nadleśniczy Jan Grzyś (Nadleśnictwo Gryfino) – wyjaśnił, że wyłączenia będą dotyczyć przede wszystkim obszarów o wysokiej wartości przyrodniczej, takich jak rezerваты i siedliska bagienne, ale nadal konieczne będzie prowadzenie działań interwencyjnych, takich jak usuwanie drzew stwarzających zagrożenie dla ludzi i infrastruktury. Podkreślił, że Lasy Państwowe starają się zachować równowagę między potrzebami ochrony przyrody a prowadzeniem gospodarki leśnej. Przedstawiono również propozycje cięć inicjujących i niezbędnych dla utrzymania drzewostanów nasiennych dla powierzchni na terenie Nadleśnictwa Gryfino.

Marcin Dziubak (Przedstawiciel organizacji społecznej - Związku Leśników Polskich) – podał informację o ilości wycinanych drzew niebezpiecznych na terenie

Nadleśnictwa Gryfino, podkreślając, że drzewa niebezpieczne dopóki nie zmienią się będą usuwane.

Eliza Grabowska (Zachodniopomorska Grupa OTOP) - zauważyła, że należy zmienić przepisy dotyczące odpowiedzialności za bezpieczeństwo osób przebywających w lesie. Podkreśliła, że ruch turystyczny powinien być w lasach skanalizowany.

Piotr Waloch (Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie) – podsumował propozycję RDOŚ podkreślając, że propozycja koncentrowała się na terenach cennych przyrodniczo i wymagających ochrony.

Organizator w trakcie dyskusji przedstawił prezentację dotyczącą rodzajów rębni stosowanych w Lasach Państwowych.

Norbert Dowejko (Przedstawiciel przemysłu drzewnego) – zapytał o potencjalne koszty finansowe związane z wprowadzeniem wyłączeń oraz czy istnieją wyliczenia dotyczące ewentualnych strat dla nadleśnictwa. Zwrócił uwagę na to, że ograniczenie pozyskiwania drewna może prowadzić do konieczności ponoszenia dodatkowych kosztów przez Lasy Państwowe.

Nadleśniczy Jan Grzyś (Nadleśnictwo Gryfino) – odpowiedział, że kwestia kosztów będzie omawiana szczegółowo we współpracy z Ministerstwem Klimatu i Środowiska oraz innymi instytucjami.

Facylitator zwrócił uwagę członkom zespołu, że kwestie finansowania lasów społecznych są poza zakresem prac Zespołu.

Tomasz Jabłoński (Instytut Badawczy Leśnictwa) – zauważył że w związku ze zmianą klimatu buczyny zaczynają obumierać, w związku z mniejszymi opadami. Stwierdził, że niepielęgnowanie drzewostanów powyżej 100 lat może negatywnie wpłynąć na trwałość drzewostanów buczynowych.

Paweł Herbut (Klub Przyrodników) – stwierdził, że rozpad drzewostanów jest elementem naturalnym cyklu życia drzewostanów.

Marcin Dziubak (Przedstawiciel organizacji społecznej - Związku Leśników Polskich) – zasugerował, że część drzewostanów powinna być nadal użytkowana, aby umożliwić monitorowanie wpływu zmian klimatycznych na ekosystemy leśne. Wskazał, że badania nad wpływem zmian klimatu są kluczowe dla zrozumienia, jak zarządzać lasami w przyszłości.

4. Podsumowanie spotkania (ok. 14:00)

Przewodniczący zespołu podsumował dyskusję, wskazując, że Zespół ma jeszcze dużo pracy przed sobą, ale propozycje, które pojawiły się podczas spotkania, są dobrą podstawą do dalszych działań. Zaznaczył, że kolejne spotkania będą poświęcone

szczegółowej analizie zgłoszonych propozycji i wypracowaniu ostatecznych decyzji przed końcem października.

Spotkanie zakończyło się ok. godziny 14:10.

Protokolant: Daniel Mróz